

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 5000—; pt. particulari Lei 1500—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 1000—. în străinătate Lei 5000—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 50—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu**

Sumarul: „Revista Economică”: † Constantin Popp. — Vasile Vlaicu: † Constantin Popp. — I. Lupas: Un proiect de organizare a creditului bancar în Țara Românească la anul 1845. — ** O sărbătoare a muncii în lumea bancară. — ** Ziua economiei. — *Cronica*: Preschimbarea monetelor de 500 Lei. Cum au fost naționalizate bănele în Cehoslovaeta. Majorările de capital social și reevaluările de activ. Reforma monetară în Cehoslovaeta

† Constantin Popp

Revista noastră își îmbracă astăzi haina de doliu, pierzând pe acela care a fost unul dintre fondatorii ei, apoi colaborator devotat și asidu, iar din anul 1908 redactorul ei responsabil și de la 1 Ianuarie 1922 directorul ei timp de aproape două decenii.

Această revistă a fost întemeiată sub patronajul înțelept al nestorului vieții bancare românești de dinaintea de Unire, a lui Partenie Cosma și la inițiativa omului de înaltă cultură intelectuală și morală, Dr. Cornel Diaconovich, având mai apoi ca director pe eminentul economist și financiar, d-l Ion I. Lapedatu și într'un timp pe matematicianul financiar, d-l Vasile Vlaicu, — totuși acela care a reprezentat stabilitatea, continuitatea și care a asigurat apariția regulată a revistei până aproape în zilele de față, a fost ctitorul ei devotat până la adânci bătrânețe, economistul tăcut dar fecund, Constantin Popp.

Născut la 2 Februarie 1870 dintr'o familie de comercianți brașoveni, originari din comuna Galați, jud. Făgăraș, s'a dovedit din fragedă tinerețe a fi un element valoros, în care bătea o caldă inimă românească. A urmat școala primară românească, apoi liceul real și școala superioară de comerț din Brașov, al cărei eminent absolvent a fost. După obținerea diplomei școlii superioare de comerț, a intrat la 1 Octombrie 1888 ca practicant la Banca „Albina”. Relevându-se ca un element de valoare, a fost bine apreciat de superiorii săi și a ajuns astfel la o etate relativ tânără, funcționar superior, șef de serviciu, iar de la 1 Iunie 1920 director executiv al Băncii „Albina” până la 31 Decembrie 1934, când a trecut la pensie — la cerere proprie — după un serviciu de 45 ani.

Ca un omagiu adus îndelungatei sale activități, plină de roade bune în folosul

Băncii „Albina“, la adunarea generală a acesteia din Martie 1935, Constantin Popp a fost ales în Consiliul de cenzori al băncii, ocupând cinci ani postul de președinte al Consiliului de cenzori și apoi membru până în momentul când drumul vieții s'a tăiat și acel care până la înaintata vârstă de 75 ani a fost un neobosit muncitor pe ogorul economic românesc, a plecat astăzi spre liniștea eternă.

Dar funcționarul și conducătorul de mai târziu al Băncii „Albina“ nu s'a mărginit numai la activitatea sa pur profesională, ci a utilizat condeiul său limpede și înțelept pentru a-și rofi gândurile și a semăna faptele pe un tărâm puțin cunoscut Românilor din Transilvania până atunci; literatura economică.

Pentru a putea trage brazdă rodnică pe acest ogor, se cerea talent, curaj, inițiativă și cunoștințe, oferindu-se în schimb un lucru prețios pentru un om care posedă din plin curajul răspunderii faptelor sale și anume: libertate de gândire și de acțiune.

În vremuri grele pentru Românii de pe aceste plaiuri, Constantin Popp publică o serie de articole cu caracter polemic față de presa șovinistă a stăpânilor de atunci, articole rămase memorabile și cari au avut răsunet în aceste finituri, prin curajul cu care apăra dreptul poporului românesc la o viață națională independentă și deci dreptul la existență al băncilor noastre românești.

Când în lupta noastră națională s'a simțit nevoia intervenției chiar în publicistica maghiară, Constantin Popp nu s'a sfiit să scrie articole în revista „Magyar pénzügy“ din Budapesta, apărând băncile românești ardelenice împotriva acușelor și atacurilor ziarelor și parlamentarilor șovini.

Activitatea literară-economică a lui Constantin Popp a depășit cadrele „Revistei Economice“, fiind și colaborator la „Telegraful Român“ din Sibiu, „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov, apoi publicând o serie de lucrări dintre cari cele mai importante sunt:

„Băncile românești din Transilvania și Ungaria“, Sibiu 1905, un studiu amănunțit despre organizația, operațiunile, rolul economic și cultural al băncilor

noastre, care a apărut și în limba franceză în revista „Le mouvement économique“ a lui Nicolae Xenopol sub titlul: „Les banques roumaines de Transylvanie et de Hongrie“.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune“, Sibiu 1902 și „Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor comitetului de supraveghere“, Sibiu 1904, ambele lucrări de mare interes practic, traduse după juristul maghiar Dr. Alfred Kormos.

„Articolul de lege LVIII despre cec“, precum și „Normativ pentru afacerile de cec“, Sibiu 1909, sunt comentarii practice pentru aplicarea legii maghiare de atunci asupra cecului.

A colaborat intens la „Enciclopedia Română“, cel mai bun dicționar românesc de până astăzi, editat sub auspiciile „Astrei“ de Dr. Cornel Diaconovich.

Dar opera cea mai însemnată și de cel mai mare interes practic a fost fără îndoială „Anuarul Băncilor Române“, publicat timp de 20 ani, (1900—1919), care a constituit „șematismul“ băncilor românești ardelenice pe vremea aceea.

De asemenea a publicat o mulțime de articole semnate și mai ales nesemnate în „Revista Economică“, precum și frumoase biografii a persoanelor marcante și a unor instituții economice românești, a unui Visarion Roman, Partenie Cosma, Iacob și Valeriu Bologa, sau a domnilor Ion I. Lapedatu, Ioan Vătășianu etc.

Apoi a publicat o serie de articole de interes practic, chestiuni de organizare financiară, economică, cronici judiciare, etc. etc.

La Asociațiunea Băncilor Române din Transilvania „Solidaritatea“, Constantin Popp a avut un rol important de consilier și vicepreședinte, contribuind cu largile sale cunoștințe bancare la organizarea vieții noastre economice-financiare din Ardeal.

Simțea o deosebită satisfacție sufletească la înființarea oricărui institut economic românesc în regiunea noastră. Astfel a fost ales de tânăr membru în Consiliul de administrație al Băncii „Furnica“ din Făgăraș, a luat parte efectivă la înființarea institutului de arte grafice „Dacia Traiană“ din Sibiu, fiind admini-

strator dela fondare, 1920, și apoi președinte din 1934 până la 1942. La cea dintâi societate de asigurări românească „Prima Ardeleană” îl vedem censor încă dela înființarea ei din anul 1912 și mai apoi președinte al cesorilor din 1922 până astăzi. De asemenea a contribuit cu sprijinul său la înființarea și a luat parte la conducerea „Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț” din Cluj, „Intrepozitele Albina” Cluj, etc.

Ca om, ca publicist, ca director de bancă, ca șef ierarhic, era același: simplu, modest dar demn, natural, corect, pedant, sever dar îngăduitor. Nu cunoștea decât drumul drept, puțin maleabil cum ziceau unii; om dintr'o bucată.

La plecarea din mijlocul colaboratorilor săi dela Banca „Albina” le-a lăsat acestora următoarele cuvinte îndrumătoare: „Faceți-Vă între orice împrejurări, complet datorii!”

Cu datoria complet făcută față de viață, a pornit astăzi pe drumul celor eterne.

La mormântul proaspăt al cetățeanului, sprijinitorului și conducătorului nostru de ieri, vărsăm o lacrimă de durere sinceră, rugând pe bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace între cei buni și drepți.

„Revista Economică”.

† Constantin Popp

S'a dus și ne-a lăsat...

Din generația născută, crescută și trăită sub semnul activității totale și al randamentului maximal, viața economică și financiară a noastră a mai pierdut un stâlp: Constantin Popp, directorul pensionar al Băncii „Albina”, fost redactor și director al „Revistei Economice”, președintele comitetului de censored al soc. „Prima Ardeleană”, S. A. de Asigurări Generale.

Albină între albine și furnică între furnicile din câmpul economiei naționale, Constantin Popp a stat decenii de-a rândul de strajă cu condeiul în coloanele *Revistei Economice*. Împodobind această grădină literară cu cele mai bune, cele mai caracteristice și cele mai expresive articole de specialitate.

Iar viața omului, care se irosește și se pierde fără urmă, ca sborul unei rândunele prin văzduh, Constantin Popp, prin persoana și personalitatea sa, a dovedit, că se poate capta și se poate utiliza pentru progresul literaturii de specialitate, mai ales timpul liber.

Aceasta este energia spirituală, care pe măsură ce se cheltuiește, în loc să dispară, se sporește, un fenomen de altfel caracteristic pentru toate bunurile și valorile spirituale. Ele se transformă și se perpetuează multiplicat la infinit prin circuitul undelor invizibile în sufletul cetățenilor prezenți și viitori.

Astfel mult regretatul Constantin Popp, prin moartea sa a trecut și a avansat dela coloanele *Revistei Economice* la volumele colecției acestei scrieri. Scriitorul acestor rânduri, care a avut fericirea să tragă mulți ani plugul și jugul aceleiași *Reviste* alături de Constantin Popp, le spune acestea nu ca o dovadă de multilateralitate a defunctului, ci ca expresia concretă a principiului de activitate totală, inclusiv timpul liber, și de randament maximal, două principii ale generației vechi, care se duce, față în față cu vederile și părerile lumii celei noi, care se închină la alte zeități abstracte, precum sunt obligativitatea muncii și sporirea producției.

Dormi în pace, suflet nobil, care știi prea bine, că și la somnul de veci, cum îți așterni, așa vei dormi. Nu te vei odihni pe laurii și trandafirii gloriei lumești, ci vei trăi deacum o veșnicie în cuibul cald și plin de lumina principiilor, ideilor și gândirilor pe care le-ai răspândit în viața pământescă.

VASILE VEAICU

Un proiect de organizare a creditului bancar în Țara Românească la anul 1845.

S'a împlinit un veac de când a apărut în „*Curierul Românesc*” (dela Nr. 11 din 5 Februarie până la Nr. 15 din 19 Febr. 1845) cel dintâi proiect relativ la organizarea unei bănci românești în capitala Munteniei. Autorul acestui proiect era *Constantin Bălcescu*, fratele istoricului. Cu titlul „*Casă de păstrat și împrumutare*” și-a publicat proiectul său în cinci numere consecutive ale menționatului ziar. Ca unul care stădiase la Paris, având inclinațiuni vădite

pentru chestiuni de ordin financiar în tot cursul vieții și activității sale (a fost și ministru de finanțe în timpul lui Cuza), — Constantin Bălcescu s'a simțit îndemnat, încă dela începutul anului 1845, să prezinte cititorilor acestui ziar bucureștean studiul său elaborat în forma unui proiect, însoțit și de textul statutelor (art. 1—40).

Deoarece existența acestui prim proiect de organizare bancară românească a rămas neamintită în vasta lucrare a d-lui C. Băicoianu,*) precum și în cartea d-lui Gh. Zane despre *Economia de schimb în Principatele Române* (București 1930) și în studiile d-lui V. Slăvescu, relative la istoria economică-financiară a României în veacul al XIX-lea,**) nu va fi lipsită de interes încercarea de a înfățișa lectorilor acestei „Reviste Economice“ cuprinsul resumativ al studiului-proiect, elaborat de fratele nemuritorului Nicolae Bălcescu, înainte cu o sută de ani.

* * *

În partea introductivă stăruind asupra foloaselor netăgăduite ale „caselor de păstrat“ înființate mai întâi în Engliera, apoi în Franța și, în urmă, la „celelalte nații din Europa și America“, arată Const. Bălcescu întocmirea celor franceze în patru categorii: „unele case au primit forma societăților anonime; altele s'au întocmit ca așezăminte ce atârnă de administrațiile municipale cu sau fără ajutor de subscripții particulare; altele s'au întocmit cu ajutor numai de slobode subscripții particulare și fără a societății; și însfârșit altele și de care sunt foarte puține, pe lângă *Monts-de-Piété****); toate însă au multă asemănare între ele și operațiile lor dinlăuntru sunt îndeobște mai uniforme; toate se cârmuiesc de obștea administratorilor, de un sfat de directori aleși dintre ei și de un comitet“.

*) *Istoria politicii noastre monetare și a Băncii Naționale*. București 1932.

**) *Istoricul Băncii naționale a României (1880—1934)* București 1925 și *Vechi încercări de organizare a creditului în Moldova 1834—1857*. — Planuri — Încercări — Realizări — Pierderi. București 1941.

***) În notă dă explicația *Muntelui de pietate* astfel: „așezăminte ce împrumută bani pe zăvoage mișeătoare de orice natură, pe care au dreptul a le vinde în folosul lor, dacă nu li se întorc la săvârșirea termenului împrumutării, sumele împrumutate și dobânda lor“.

În organizarea acestor așezăminte se urmărește, în Europa civilizată, scopul de a se putea oferi ajutor „claselor care suferă“. Spre a nu fi socotiți ca „nepriimitori de idei folositoare“ trebuie să aibă și Românii scopul „mai sus pomenit al învățărilor Europei, adică îmbunătățirea intelectuală și materială a tuturor claselor și mai cu seamă a celor ce suferă mai mult“. Cercetând starea claselor sociale din Țara Românească, autorul constată „cu adâncă mâhnire“ că toate „zac în suferință“. De aceea îngrijirea ce s'ar da la noi pentru îmbunătățirea stării intelectuale și materiale, trebuie „să se întinză asupra tuturor claselor“.

Trezind în toate clasele societății românești spiritul de economie și de chivernisire — „duhul păstratului“ — îmbunătățirea ar fi cu puțință, întru cât „generația crescândă sau fiitoare ar produce o burjeozie cu mult mai învățată, mai morală și iubitoare de bună orânduală decât cea de astăzi“.

Din cele 4 categorii de organizări financiare, obișnuite în Franța, crede autorul că pentru împrejurările Țării Românești nu ar putea fi potrivit decât chipul cel de „suptscripții particulare: 1. pentru că, cu tot duhul de individualism, ce se impută Românilor, ... încă se află între ei un simțământ de filantropie destul de puternic și destoinic de a face mari isprăvi, dacă aceia ce ar vrea a-l exploata, ar fi sinceri și îndemânatici; 2. pentru că un așezământ întocmit astfel de slobode suptscripții, primind între suscriptuitori sau fondatori oameni din toate clasele, ar fi un mijloc de apropiere între oamenii de deosebite culoare și felurite prejudețe, și astfel ar mai împușina imponcișările unei clase altele și ar fi un început de frăție — și al 3-lea, pentru că fiind mai mulți suscriptori, adică mai mulți oameni, care să fie părtași ai întocmirii așezământului, prin influența ce ar ecersa ei în societate, ar isbuti mai curând a se lăși ideea folosinței ce poate aduce așezământul“.

Această motivare arată că autorul proiectului dela 1845 era în mai mare măsură preocupat de scopul moral-filantropic și social decât de cel economic-financiar. Gândul îmbunătățirii tuturor claselor sociale, prin eliminarea „imponcișărilor“, prin armonizarea contrastelor

și prin înfrățire românească, îi era mai scump decât orice considerație de ordin bănesc.

Ca să nu rămână proiectul său numai în domeniul dorințelor vagi, Const. Bălcescu a întocmit și „Statutele Casei de păstrat” precum și „regulamentul lucrării ei din năuntru”, mărturisind că a urmat după model francez, fără să fi uitat însă a face adaptările necesare împrejurărilor din Țara Românească. Astfel a admis „să poată subscrie cineva pe an cât va voi și pe câți ani va voi” temându-se că „mulți ar refuza d'a subscrie, dacă minimumul subscrierii sau termenul ei ar fi mărginit. Primind să fie administrator celce va subscrie dela 100 lei în sus pe an, a vrut ca în numărul acestora, dintre cari se aleg directorii ce sunt răspunzători de sumele depuse, să nu între fiecare om, ci numai cei mai cu stări... ca cu atât mai multă siguranță să înfățișeze societatea”. Admite totuși printre administratori și pe unii cu subscripții sub 100 de lei, oameni deci cari „deși săraci fiind, s'ar bucura de stima și buna opinie a norodului”. Să nu rămână nici ei „străini la administrația Casei numai din pricina sărăciei lor”... Mai departe se indica în textul Statutelor, ca depunerile de bani să se facă Dumineca, iar plățile Lunea în temeiul unor cereri prezentate cu două săptămâni „înainte de ziua plății”. La fiecare deschidere a casei „să fie de față cu rândul câte un administrator, care să... adevereze cărțile și catastrăsele cu iscălitura sa... ca prin urmare încrederea obștii să fie mai mare”. Dobânda pentru primul an era stabilită cu 8—10 la sută, în chipul acesta vrând autorul proiectului să dea „o lovitură mârșavei cămătăriei, care împedea la noi orice întreprindere și care stânge de atâta vreme atâta lume”.

Din dispozițiile Statutelor rezultă deci că proiectata instituție financiară, dacă ar fi avut norocul să ia ființă viețuitoare, s'ar fi înfățișat „după cum sunt asemenea mulțime în Statele Unite, Engliera, Meklenburg, Scoția, unde asemenea banii se dau pe zăloage sau pe acții la drumuri de fier și canale, și chiar în Transilvania la Brașov, unde se dau banii casei pe zăloage... adică va fi totodată și casă de păstrat și un fel de mică bancă de ipotecă, pentru că pe deoparte primind ea dela depuitori depuneri până la minimum

unui leu*) și întorcându-i lor în parte sau totalitate, când îi vor cere, va înlesni oamenilor a păstra și a-și face folos și dela cele mai mici sume și a le ridica, când vor voi; iar pe de alta, imprumutând banii pe zăloage, va înlesni celor întrebuițați găsirea în toată vremea a sumelor de care ar avea trebuință”.

De încheiere exprimă Bălcescu dorința „să alerge din toate colțurile României” oamenii puternici și avuți vestind toți „de suma cu care vor dori a contribui pe fiecare an la întemeierea acestui așezământ. Suma de 14.000 lei considerând-o suficientă pentru acoperirea cheltuelilor anuale, promitea să-și implinească, după realizarea ei, datorica de a-i vesti pe toți „să vie să li se încredințeze toate hârțile și să înceapă cârmuirea așezământului cu binecuvântările norodului și cerului, cu lauda numelui lor”.

În numerii 14 și 15 din 16 și 19 Febr. 1845 ai „Curierului Românesc” sunt publicate „Statutele Casei de păstrat și de imprumutare ce se formează prin slobodă subscripție în orașul București” — cuprinzând 40 de articole cu aceste subîmpărțiri: *Constituția Casei. Administrația Casei. Raporturi cu publicul. Raporturi cu publicul, în ceea ce se atinge de ridicarea banilor. Întrebuințarea de către Casă a sumelor depuse în ea. Soțotelile anuale. Dispoziții generale.* Pentru cazul „licvidării” se cerea o hotărâre din partea „obșteștii adunări a administratorilor” încuviințată „la orice întâmplare de două părți din trei a numărului celor ce s'ar afla de față” (art. 39), iar „fondurile ce ar rămânea slobode după desăvârșita licvidare, vor fi hotărâte la întocmirea altei Case la vremea cuviincioasă, ori la întocmirea altui așezământ de facere de bine, ce ar găsi cu cale obștea administratorilor”.

Nu s'a ajuns însă la punerea în lucrare a dispozițiilor din aceste două articole finale, deoarece speranța lui Const. Bălcescu de a vedea pe compatrioții săi puternici și avuți alergând „din toate col-

*) Modelul brașovean pare să fi călăuzit pe autorul proiectului dela 1845 și în privința sumelor de păstrat și de imprumutare, ca și a modestului capital inițial; la Brașov se primeau depuneri spre fructificare dela 15 cr. în sus; după această depunere minimă oferindu-se o dobândă de 1/4 crucer. Casa generală de păstrare din Brașov își începuse la 1835 activitatea cu un capital de 4022 70³/₄ fl. monedă convențională, iar cea din Sibiu la 1841 cu numai 1322 fl. M. C. Vezi Rudolf Rösler, *Die Kreditorganisation der Sachsen in Siebenbürgen*, p. 14 și 18.

jurile României" să-și înscrie numele în „listele ce ținea" și să contribuie astfel la întemeierea proiectatului așezământ, a rămas deșartă. Până în timpul de față, nu este cunoscută nicio dovadă despre vre-o urmare practică a interesantului proiect dela 1845. Nici „binecuvântările norodului", nici „lauda numelui lor" n'au avut țaria unor argumente destul de convingătoare pentru aceia, la cari se va fi gândit autorul proiectului că nu vor întârzia să se ivească printre „suscrip-torii sau fondatori".

* * *

Astfel se cere și proiectul lui Constantin Bălcescu dela începutul anului 1845 încadrat în seria numeroaselor proiecte de mai târziu, a căror lectură constituie — după afirmațiunea unui specialist în istoria noastră economică*) — „un interesant capitol din psihologia socială a vremii. Ele sunt o mărturie prețioasă a spiritului oamenilor mai proeminenți în politică ori în afaceri, oglindind nu atât capacitatea de realizare cât voința de înfăptuire, adeseori îndrăzneală, a reprezentanților unei societăți în profundă prefacere... Pentru o generație, care nu experimentase încă funcționarea acestor însemnate instituții, care era în spiritul vremii atunci când credea că cele mai radicale schimbări în țară se pot face numai modificând legile, entusiasmata cum n'a mai fost alta de tot ce se făcuse în Apus și dornică de a-l imita în întregime, proiectele sale trebuiau să fie totdeauna grandioase, de cele mai multe ori pretențioase și sigur nerealizabile... Toate se credeau în măsură de a rezolva imediat problema creditului, unele chiar exproprierea și improprietărirea, pentru a nu menționa decât scopurile ce promiteau a fi atinse imediat. Toate erau prin aceasta irealizabile, realitatea demonstrându-le cu cruzime, și fără întârziere, acest adevăr".

Dacă proiectul lui Constantin Bălcescu ar fi fost învrednicit de cuvenitul spijin spre a fi coborât din domeniul desideratelor plăsmuite pe tărâmul realizărilor efective, chiar din anul în care

textul lui a văzut lumina tiparului în coloanele ziarului întemeiat de Ioan Eliade Rădulescu la București, el ar fi fost sortit să contribuie la accelerarea operei de organizare a creditului bancar român cu 2—3 decenii.

I. Lupăș.

O sărbătorire a muncii în lumea bancară

În domeniul muncii bancare s'a sărbătorit recent activitatea de 40 de ani a d-lui Al. Săvulescu, directorul general al Băncii de Scont a României din București.

Ne asociem la această plăcută sărbătoare și ca un omagiu adus acestui distinț om de bancă și devotat prieten al băncilor noastre românești din Ardeal, reproducem mai jos, judiciosul articol al d-lui Virgil Petrescu, Vicepreședinte al Asociațiunii Bancare, publicat în ziarul „Finanțe și Industrie" Nr. 229, din 23 Oct. a. c.:

„Cu prilejul adunării generale extraordinare, ținută de Banca de Scont a României, zilele trecute, pentru a decide majorarea capitalului, acțiunarii instituției au ținut să felicitte și să exprime grațitudine sinceră și călduroasă d-lui Al. Săvulescu, directorul general al băncii, pentru munca rodnică și neîntreruptă pe care a pus o timp de 4 decenii în slujba băncii. A fost o adevărată și neuitată sărbătoare a muncii și a caracterului, a capacității și a competenței, care cinstește economia și toată vleața bancară românească.

D-l Al. Săvulescu, este unul din acele rare exemplare, pentru a nu spune că este chiar singurul care neîntrerupt timp de 40 de ani a stat în slujba idealurilor și realizărilor aceleiași instituțiuni financiare. Venit în 1905 dela Universitate, tânărul avocat Săvulescu, a intrat atunci în contactul Băncii de Scont din București, pentru ca după ce s'a străduit decenții spre a-l apăra și reprezenta interesele și a-l asigura trăinicia și propășirea, să primească acum un deceniu și jumătate, în împrejurări excepționale de grele — consecutiv gravelor crize a creditului — direcția generală a Băncii de Scont a României, iar conducerea aceasta a însemnat redresarea treptată, întârzierea necontenită și apoi înflorirea continuă a instituției, ridicată până la locul preponderent pe care ea îl deține azi în vleața financiară a țării.

*) G. Zane, *Economia de schimb în Principatele Române*, București 1930, p. 373.

Oricât de mare ar fi — și este atât de mare — modestia directorului general al băncii și oricât s'ar crede că grațitudinea este o floare tot mai rară, totuși sărbătorirea celor 40 de ani de muncă rodnică înclinată aceleași instituții, n'a putut fi ocolită și nici amânată, pentru că dacă modestia și grațitudinea sunt sentimente personale, o asemenea sărbătoare are și un deosebit caracter social prin semnificația ei pilduitoare, prin exemplificarea roadelor muncii, onestității și competenței.

Prin gloriolele d-lor D. Grozdea, fostul decan al Baroului Ilfov și Ing. D. Iorgovici, vicepreședintele Comitetului Burselor din București, acționarii au exprimat prețuirea și admirația pentru omul și pentru omul de bancă, din fruntea Băncii de Scont a României.

Iată câteva cuvinte din spusele vorbitorilor despre omul, despre cariera și realizările celui sărbătorit: „om de competență și autoritate recunoscută, jurat de mare merit, harnic și neobosit de o putere de muncă recunoscută de toți cei care știu cu ce greutate a luptat ani de-a rândul și le-a învins, d-l Săvulescu este un permanent și fericit exemplar al muncii, onestității și competenței. Banca de Scont își deschide de acum încolo și mai largi perspective. Meritul este drept și necontestat al d-lui Săvulescu, încadrându-l în serviciul acestei instituții, căreia și și noaptea l-a dat tot ce s'a ținut mai bun în sufletul său curat. Cu o rară modestie utimitoră, în imensul târg al vanităților, d-l Săvulescu, urmează calea de mult trasată, oferind un strălucit exemplu de obiectivitate, înțelepciune, blândețe, dar și de hotărâre neșovălnică: mereu la datorie, implinind-o cu o discreție care luminează încă și mai bine prestigiul său necontestat.

D-sa nu are pretenții când este vorba de bancă; interesele instituției sunt acelea care decid întotdeauna. Prestigiul de care se bucură este unel și pe deplin meritat. Galoanele și distincțiunile nu l-au atras niciodată. Mereu devotat, cu grije permanentă pentru colaboratorii săi de bancă, servitabil până dincolo de limită, d-l Săvulescu duce pe umerii săi puternici, pe care vârsta nu l-a încovoiat, povara imensă și grea pe care o poartă cu entuziasm și iubire. Niciodată acționarii nu vor putea răsplăti cum merită enorma cheltuielă de energie și competență pe care o face surzător și senin, pentru apărarea și înălțarea instituției, căreia l-a închinat întreaga viață. Omagiu sincer, dragostea și recunoștința ce se cuvina salvatorului băncii, nu se pot formula în cuvinte. Acestea sunt totuși singurul mijloc pentru a-l recompensa prin satisfacții mo-

rale superioare, pe acel care, și în trecut și acum, se mulțumește cu atât de puțin, din punct de vedere material. Căci d-l Săvulescu este un desinteresat un „devotat, un conducător rar și neprețuit“.

Așa au vorbit cei doi exponenți ai acționarilor, iar cuvintele acestea calde și sincere, adevărate și pe deplin meritate au fost ascultate cu emoție de adunarea generală a acționarilor.

La rândul său, d-l Al. Săvulescu, a fost nevoit să părăsească modestia și să răspundă. A fost o adevărată și emoționantă profesie de credință a unui om, așa cum îl arată activitatea și realizările din cursul celor patru decenii de muncă. D-sa a evocat momente interesante și pline de miez din trecut, iar roadele activității le-a tălmăcit cu rezultate ale muncii tuturor colaboratorilor băncii, personalului de toate gradele, din Centrală și din Provincie, cărora le-a adus mulțumiri călduroase și asigurarea că încordarea tuturor forțelor, mai ales azi, va aduce și în viitor rezultate tot mai satisfăcătoare pentru toți.

O asemenea sărbătoare nu este a unui om sau a unei instituții ci, după cum am spus, interesează întreaga viața noastră financiară și economică și de aceea participă la ea toți acela care prețuiesc munca rodnică și competența.

Instituțiile de credit și organizațiile lor profesionale, care s'au împărțit din lumina președintelui lor, în parte cu toată căldura la sărbătorirea d-lui Al. Săvulescu, una din adevăratele podoabe ale profesiei bancare.

Ziua economiei.

La 31 Octombrie al fiecărui an se sărbătorește „Ziua economiei“. În vederea sărbătoririi acestei zile, au fost luate actualmente următoarele măsuri oficiale:

Serbarea economiei în școli, după instrucțiunile date de Ministerul Educației Naționale, constând din cuvântări ocazionale, șezători.

Impărțirea de cărți, caiete, prospecte și deplante cu caracter educativ și instructiv.

Proiectarea la cinematografe a dispozițiilor cu subiect de economie.

Conferința la radio a d-lui N. Sibiceanu, președintele Consiliului de administrație al C. E. C.-ului.

Acordarea de librete de economie tuturor copiilor ce se vor naște în ziua de 31 Octombrie 1945, tragerea unui număr de 900 premii în

valoare totală de Lei 7.400.000 — de către C. E. C., etc.

Ar fi de dorit ca și inflația particulară să aibă o manifestare cât mai activă cu această ocazie, în domeniul economiei.

Faptele dovedesc clar, că spiritul de economie al populației din Țara noastră nu se lasă prea mult influențat de goana unora după speculașii fructuoși, ei își îndreaptă economiile lor spre băncile noastre.

Se afirmă, că depunerile la cele 11 bănci importante au înregistrat sporuri foarte mari, numai în ultimele două luni ele însumând 89,2 la sută.

„Faptul că posesorii de numerar, în loc să se lase răpiți de mirajul câștigurilor, din oră în oră, la bursa acțiunilor sau a aurului, găsesc totuși că este mai sănătos și prudent să și păstreze banii la bănci, cu toată rentabilitatea redusă, este un indiciu hotărâtor“ — afirmă dl. G. G. Legrel în articolul reprodus de noi în numărul anterior al revistei

CRONICA

Preschimbarea monetelor de 500 Lei.

Ministerul Finanțelor aduce la cunoștința celor interesați că termenul de preschimbare a monetelor din argint de 500 Lei, a expirat.

Pentru a se veni totuși în sprijinul celor care n'au putut prezenta aceste monete la schimb în termenul fixat, Ministerul Finanțelor a hotărât ca până la data de 15 Noembrie 1945, aceste monete să fie primite numai în plata impozitelor datorate Statului.

Incepând cu data de 15 Noembrie 1945, puterea circulatorie a monetelor de 500 Lei din argint, încetează definitiv.

*

Cum au fost naționalizate băncile în Cehoslovacia. Amănuntele decretului președintial pentru naționalizarea băncilor, decret ce a fost publicat de curând, arată că acționarii băncilor vor fi despăgubiți în baza bilanșului încheiat în ziua promulgării decretului.

Despăgubirea va fi plătită sub formă de acțiuni sau numerar.

Nu se vor plăti despăgubiri germanilor, ungurilor, trădătorilor și colaborașionistilor, deși se vor face excepții în favoarea unor instituții

publice sau simpli particulari, ale căror mijloace de lucru ar suferi prin această măsură.

Băncile naționalizate nu vor fi considerate ca întreprinderi de stat, ci vor fi înregistrate ca societăți comerciale particulare și conduse pe baze comerciale obișnuite.

Excedentele vor aparține statului.

Alte întreprinderi ce vor fi naționalizate vor cuprinde toate rafinăriile de zahăr ce nu sunt proprietatea cooperativelor agricole, toate fabricile de spirit industrial, șase dintre cele mai mari fabrici de bere din țară, ca și morile, fabricile de margarină și de dulceturi.

*

Majorările de capital social și reevaluările de activ. — Prolungirea unor termene. „Monitorul Oficial“ din 23 Octombrie publică Jurnalul Consiliului de Miniștri, prin care avându-se în vedere legea nr. 465 din 1943, s'a acordat o reducere a impozitelor pe veniturile comerciale și industriale pentru majorările de capital social pe calea reevaluării activului societăților comerciale, cu condiția ca aceste majorări să se facă până la 31 Martie 1944, termen prelungit prin art. 6 din legea nr. 201 din 1944, până la 31 Martie 1945, iar prin legea nr. 240 din 1945, până la 1 Octombrie 1945; iar pe de altă parte, avându-se în vedere că din cauza evenimentelor, multe Societăți nu au avut încă posibilitatea de a face majorările de capital prevăzute de citata lege, așa că este necesară prelungirea termenului acordat — a decis ca termenul de 1 Octombrie 1945, prevăzut de art. 6 din legea Nr. 240 din 1 Aprilie 1945 publicat în „Monitorul Oficial“ No. 76, să fie prelungit până la 1 Decembrie 1945.

*

Reforma monetară în Cehoslovacia. Cincizeci de coroane cehe din noua emisiune vor fi egale cu un dolar.

Noulle bancnote au fost tipărite la Londra.

Incepând dela 1 Noembrie 1945, se pune în circulație pe întreg teritoriul republicii cehoslovace, ca mijloc legal de plată, coroana cehoslovacă, ce ra înlocuit în decurs de un an toate vechile coroane puse în circulație în timpul ocupației ca și asignatele cehoslovace, emise după eliberarea țării.

Dintre vechile mijloace de plată, doar asignatele de o coroană și mica monedă de schimb nu se vor retrage din circulație.